

ОТЧИТАНЕ НА ПАРИЧНИТЕ СРЕДСТВА

„Най – доброто качество на парите е тяхното количество”

Бенедикт Спиноза

Паричните средства се съхраняват в касата на предприятието и в банкови сметки, те са бързо ликвидни активи.

Паричните средства в касите се отчитат по ред регламентиран от предприятието. Основни въпроси, които се отразяват, като указания включват максимален размер на паричните средства в касата, счетоводни регистри, контрол и др.

Нормативната уредба¹ уреждаща отчитането на паричните средства с МСФО – 7 отчети на парични потоци и СС7 Отчитане на парични потоци.

Отчитането на паричните средства в касата трябва да се контролира и да се извършват инвентаризации (съгласно вътрешни правила).

Предприятията отчитат сделките в чуждестранна валута по курса на БНБ.

Валутният курс е отношението на обмен на две валути в определен момент. У нас е възприето пряко котиране т.е. единица от чуждестранната валута се представя в единица от местната (1 долар е равен на 1.40 лева).

Централен курс на БНБ – обявения курс за деня.

¹ МСФО от 2009г.

Заклучителен курс – централен курс на датата на съставяне на ГФО.

„Спот курс” (МСФО21) – обменен курс при незабавна доставка.

Покупката на валута се отразява по курс продава (от банка, финансова къща, чейндж бюро), а продадената валута по курс купува.

В края на всеки отчетен период съгласно МСФО21 и СС21 паричните наличности се преценяват по заключителния курс на БНБ, а разликите се отчитат като финансов разход или приход чрез сметки:

624	Разходи от валутни операции и
724	Приходи от валутни операции
Те се приключват със сметка	
123	Печалби и загуби

Пример:

1. Доставени са стоки за 10000 долара при курс на БНБ за деня 1.40лв.

<i>Д-т</i>	304	Стоки	14000
<i>К-т</i>	401	Доставчици	14000

До края на отчетния период (31.12) задълженията не са изплатени, а заключителният курс е 1.50лв. В този случай задълженията във валута са увеличени с 0.10лв. за долар и ще сев отчете отрицателна валутна разлика.

<i>Д-т</i>	624	(10000долара x 0.10)	1000
<i>К-т</i>	401	Доставчици	1000

При изплащане на задължението курсът е 1.30лв. В този случай сметка доставчици ще се дебитира с кредитното салдо, което е 15000лв. (14000+1000)

<i>Д-т</i>	401	Доставчици	15000
<i>К-т</i>	504	Разплащателна сметка във валута	10000x1.30 13000
<i>К-т</i>	724	Приходи от валутни операции	2000

2. Изплатен е аванс за командировка от каса във валута 400лири по курс 2.10лв.

<i>Д-т</i>	422	Подотчетни лица	840
<i>К-т</i>	502	Каса във валута	840

При връщането си командирования представя отчет (на база документи) за изразходени 350лири, при курс на деня 2.20лв.

<i>Д-т</i>	609	Други разходи (350x2.20)	770
<i>К-т</i>	422	Подотчетни лица (350x2.10)	735
<i>К-т</i>	724	Приходи от валутни операции	35

Командированият възстановява разликата при курс 2.10лв.

<i>Д-т</i>	502	Каса във валута	105
<i>К-т</i>	422	Подотчетни лица	105

3. Продадени са 2000 долара по курс 1.42лв., същите са купени при курс 1.37лв.

<i>Д-т</i>	503	Разплащателна сметка в лева (2000x1.42)	2840
<i>К-т</i>	504	Разплащателна сметка във валута (2000x1.37)	2740
<i>К-т</i>	724	Приходи от валутни операции	100

По сметките отчитащи паричните средства във валута се откриват аналитични сметки за различните валути.

Отчитането на паричните средства се извършва със сметките от гр.50 – активи. Отчитането на паричните средства в касите е чрез сметки:

- 501 Каса в лева
- 502 Каса във валута

Паричните средства в банките се отчитат чрез сметки:

- 503 Разплащателна сметка в лева
- 504 Разплащателна сметка във валута
- 505 Акредитиви в лева
- 506 Акредитиви във валута
- 507 Предоставени депозити
- 508 Разплащателни чекове
- 5081 Парични средства заложени като обезпечение
- 509 Други парични средства

При отчитане на паричните средства във валута се отчитат и курсови разлики. Това се отнася за наличните парични средства, вземания и задължения във валута.

Нормативната уредба включва МСФО21 ефекти от промени във валутни курсове и СС2 Ефекти от промени във валутни курсове.

КЛЮЧОВИ ДУМИ:

Приходи – брутни потоци от икономически изгоди получени в хода на обичайната дейност, които водят до увеличаване на собствения капитал.

Приходи за бъдещи периоди – получени през отчетния период, свързани с разходи, които ще се извършват през следващи отчетни периоди.

Финансови приходи – свързани с извършването от предприятието на финансови операции.

Извънредни приходи – възникнали случайно извън обсега на обичайната дейност.

ЛИТЕРАТУРА:

1. Дурин С., Дурина Д., Счетоводство на предприятието, С., Форком, 2004
2. Душанов Ив., Финансово счетоводство (учебно помагало), С., Ромина, 2004
3. Башева С. и к-в, Основи на счетоводството, С., УИ „Стопанство”, 2005

НОРМАТИВНА БАЗА:

Международни счетоводни стандарти: МСС 18 Приходи; МСС 21 Ефекти от промени в обменните курсове; МСС 39 Финансови инструменти и др., С., Форком, 2003

Счетоводни стандарти за финансови отчети на малки и средни предприятия: СС 18 Приходи; СС 21 Ефекти от промени във валутните курсове; СС 32 Финансови инструменти и др., ДВ бр.30/07.04.2005г.